EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 9.7.2025
COM(2025) 394 final

2025/0212 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije v zvezi s sprejetjem sklepa o odobritvi oprostitve obveznosti STO, ki Združenim državam dovoljuje zagotavljanje dajatev proste obravnave v skladu z zakonom za oživitev gospodarstva v Karibski kotlini (CBERA)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o določitvi stališča, ki naj se v imenu Unije zastopa v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije (STO) v zvezi s predvidenim sprejetjem sklepa o odobritvi oprostitve obveznosti STO, ki Združenim državam dovoljuje zagotavljanje dajatev proste obravnave upravičenih izdelkov s poreklom iz upravičenih srednjeameriških in karibskih držav in ozemelj, določenih v skladu z določbami zakona za oživitev gospodarstva v Karibski kotlini iz leta 1983 (CBERA), kot je bil spremenjen z zakonom o razširitvi zakona za oživitev gospodarstva v Karibski kotlini iz leta 1990, do 30. septembra 2030.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Marakeški sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije

Marakeški sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum STO) je začel veljati 1. januarja 1995.

Evropska unija je pogodbenica Sporazuma.

2.2. Ministrska konferenca in Generalni svet Svetovne trgovinske organizacije

V skladu z odstavkom 1 člena IV Sporazuma STO je Ministrska konferenca pristojna za sprejemanje odločitev o vseh zadevah na podlagi katerega koli večstranskega trgovinskega sporazuma.

V skladu z odstavkom 2 člena IV Sporazuma STO v presledkih med sestanki Ministrske konference njene naloge opravlja Generalni svet.

V skladu z odstavkom 1 člena IX STO odločitve običajno sprejema soglasno.

2.3. Predvideni akt Generalnega sveta STO

V skladu z odstavkom 3 člena IX Sporazuma STO se lahko v izjemnih okoliščinah članica oprosti obveznosti, ki ji jo nalaga ta sporazum.

Na zahtevo Združenih držav bo Generalni svet STO v skladu z odstavkoma 3 in 4 člena IX Sporazuma STO sprejel sklep o odobritvi oprostitve obveznosti STO, ki Združenim državam dovoljuje zagotavljanje dajatev proste obravnave upravičenih izdelkov s poreklom iz upravičenih srednjeameriških in karibskih držav in ozemelj v skladu s CBERA (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt).

Zahteva temelji na obstoječi oprostitvi za CBERA, ki preneha veljati 30. septembra 2025. Zato je namen predvidenega akta odobriti novo oprostitev do 30. septembra 2030, kot je navedeno v zahtevi Združenih držav (G/C/W/870).

Predvideni akt bo za članice STO postal zavezujoč na podlagi odstavka 3 člena IX in odstavka 2 člena II Sporazuma STO, ki določa: „Sporazumi in z njimi povezani pravni instrumenti, zajeti v Prilogah 1, 2 in 3 […], so sestavni del tega sporazuma in zavezujejo vse članice.“

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Združene države so zahtevale oprostitev obveznosti STO, ki jih imajo na podlagi odstavka 1 člena I Splošnega sporazuma o carinah in trgovini iz leta 1994 (GATT 1994) ter odstavkov 1 in 2 člena XIII GATT 1994, da se jim dovoli zagotavljanje dajatev proste obravnave upravičenih izdelkov s poreklom iz srednjeameriških in karibskih držav in ozemelj (v nadaljnjem besedilu: države upravičenke) v skladu s CBERA do 30. septembra 2030.

Združene države so predložile zahtevo v skladu z odstavkoma 3 in 4 člena IX Sporazuma STO. Zahtevo utemeljujejo z veliko revščino in nestabilnostjo v državah Karibske kotline, pri tem pa opozarjajo, da gospodarske obete za te majhne države dodatno zapleta še dovzetnost za naravne nesreče. Ugodnosti v okviru CBERA so namenjene širitvi gospodarskih priložnosti ter prispevanju k stabilnejši in uspešnejši regiji.

Združene države navajajo, da dajatev prosta obravnava v okviru CBERA ne bi smela vplivati na interese drugih članic, ki niso upravičene do takšne obravnave, in pričakuje se, da podaljšanje take dajatev proste obravnave ne bo povzročilo znatne preusmeritve uvoza izdelkov, upravičenih na podlagi CBERA, s poreklom iz članic, ki niso države upravičenke, v Združene države.

Ta zahteva temelji na obstoječi oprostitvi za preferencialno tarifno obravnavo v skladu s CBERA, ki je bila prvotno priznana 15. februarja 1985 za obdobje od 1. januarja 1984 do 30. septembra 1995[1], trenutno pa velja do 30. septembra 2025.

Zahteva Združenih držav odraža prenehanje veljavnosti zakona o haitijski priložnosti na polobli s spodbujanjem partnerstva iz leta 2006, zakona o haitijski priložnosti na polobli s spodbujanjem partnerstva iz leta 2008 in zakona o programu za haitijsko gospodarsko okrevanje iz leta 2010.

Odobritev oprostitve ne bi negativno vplivala niti na gospodarstvo Unije niti na trgovinske odnose z upravičenci do te oprostitve. Poleg tega Unija podpira ukrepe za boj proti revščini in zagotavljanje stabilnosti. Zato bi morala Unija v Generalnem svetu zastopati stališče v podporo zahtevi za oprostitev.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje akte, ki imajo pravni učinek na podlagi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“[2].

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Generalni svet STO je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Sporazumom STO.

Akt, k sprejetju katerega se poziva Generalni svet, je akt s pravnim učinkom. Predvideni akt bo na podlagi odstavka 2 člena II in odstavka 3 člena IX Sporazuma STO zavezujoč v mednarodnem pravu.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

---

1 (BISD 31S/20).

2 Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep na podlagi člena 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega se v imenu Unije zastopa stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na skupno trgovinsko politiko.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je torej prvi pododstavek člena 207(4) PDEU.

4.3. Sklep

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti prvi pododstavek člena 207(4) PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

5. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Ker bo akt Generalnega sveta STO izvajal določbe Sporazuma STO v zvezi z oprostitvami, ga je po sprejetju primerno objaviti v *Uradnem listu Evropske unije*.

2025/0212 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije v zvezi s sprejetjem sklepa o odobritvi oprostitve obveznosti STO, ki Združenim državam dovoljuje zagotavljanje dajatev proste obravnave v skladu z zakonom za oživitev gospodarstva v Karibski kotlini (CBERA)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Marakeški sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum STO) je začel veljati 1. januarja 1995.

(2) V skladu z odstavkom 2 člena II Sporazuma STO so „[s]porazumi in z njimi povezani pravni instrumenti, zajeti v Prilogah 1, 2 in 3 (v nadaljnjem besedilu mnogostranski trgovinski sporazumi), […] sestavni del tega sporazuma in zavezujejo vse članice.“

(3) V skladu z odstavkom 3 člena IX lahko Ministrska konferenca v izjemnih okoliščinah odloči, da članico oprosti obveznosti, ki ji jo nalaga Sporazum STO ali kateri koli mnogostranski trgovinski sporazum.

(4) Odstavka 3 in 4 člena IX Sporazuma STO določata postopke za priznanje oprostitev v zvezi z mnogostranskimi trgovinskimi sporazumi iz Priloge 1A, 1B ali 1C k Sporazumu STO in njihovimi prilogami.

(5) V skladu z odstavkom 1 člena IV Sporazuma STO je Ministrska konferenca pristojna za sprejemanje odločitev o vseh zadevah na podlagi katerega koli mnogostranskega trgovinskega sporazuma.

(6) V skladu z odstavkom 2 člena IV Sporazuma STO v presledkih med sestanki Ministrske konference Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: STO) njene naloge opravlja Generalni svet STO.

(7) V skladu z odstavkom 1 člena IX STO odločitve običajno sprejema soglasno.

(8) Združenim državam je bila 15. februarja 1985 priznana oprostitev iz odstavka 1 člena I GATT 1994 za obdobje od 1. januarja 1984 do 30. septembra 1995. 15. novembra 1995 so članice STO oprostitev obnovile za obdobje do 30. septembra 2005, 29. maja 2009 pa ponovno za obdobje do 31. decembra 2014. Članice STO so 5. maja 2015 podaljšale oprostitev v zvezi z odstavkom 1 člena I GATT 1994 in jo razširile na odstavka 1 in 2 člena XIII GATT do 31. decembra 2019, in sicer v obsegu, ki so ga Združene države potrebovale za zagotavljanje dajatev proste obravnave za uvoz upravičenih izdelkov s poreklom iz držav upravičenk, določenih v skladu z določbami CBERA, nato pa so 17. oktobra 2019 podaljšale oprostitev v zvezi z odstavkoma 1 in 2 člena XIII GATT 1994 do 30. septembra 2025, in sicer v obsegu, ki ga Združene

države potrebujejo za zagotavljanje dajatev proste obravnave za uvoz upravičenih izdelkov s poreklom iz držav upravičenk, določenih v skladu z določbami CBERA.

(9) Združene države so v skladu z odstavkoma 3 in 4 člena IX Sporazuma STO predložile zahtevo, naj Generalni svet odloči, da se odobri oprostitev obveznosti STO, ki Združenim državam dovoljuje zagotavljanje dajatev proste obravnave upravičenih izdelkov s poreklom iz srednjeameriških in karibskih držav in ozemelj v skladu s CBERA do 30. septembra 2030.

(10) Združene države zahtevo utemeljujejo z veliko revščino in nestabilnostjo v državah Karibske kotline, zlasti na Haitiju. Ugodnosti v okviru CBERA so namenjene širitvi gospodarskih priložnosti ter prispevanju k stabilnejši in uspešnejši regiji.

(11) Oprostitev ne bi negativno vplivala niti na gospodarstvo Unije niti na njene trgovinske odnose z upravičenci do te oprostitve. Poleg tega Unija podpira ukrepe za boj proti revščini in zagotavljanje stabilnosti.

(12) V skladu s členom 218(9) PDEU je primerno določiti stališče, ki ga Evropska komisija v imenu Unije zastopa v Generalnem svetu STO, da se podpre zahteva Združenih držav za odobritev oprostitve, saj bo oprostitev zavezujoča za članice STO –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki ga Evropska komisija v imenu Unije zastopa v Generalnem Svetu Svetovne trgovinske organizacije, je, da se podpre odobritev oprostitve obveznosti STO, ki Združenim državam dovoljuje zagotavljanje dajatev proste obravnave upravičenih izdelkov s poreklom iz srednjeameriških in karibskih držav in ozemelj v skladu z zakonom za oživitev gospodarstva v Karibski kotlini do 30. septembra 2030.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik